

Το νερό και οι ιδιότητές του

Οι μοναδικές φυσικοχημικές ιδιότητες του νερού οφείλονται στο ότι:

- το μόριο του είναι πολύ μικρό,
- είναι πολικό και
- μεταξύ των μορίων του σχηματίζονται δεσμοί υδρογόνου.

A group of penguins is gathered on a large, jagged ice floe in the middle of a dark blue ocean. The penguins are in various poses, some standing, some walking, and one is jumping into the water. The sky is a clear, light blue. The text is overlaid on the upper part of the image in a bold, red, serif font.

Οι βασικές ιδιότητες του νερού που σχετίζονται με το φαινόμενο της ζωής είναι:

• Τα μόρια του νερού έχουν πολικότητα.

• Το νερό είναι καλός διαλύτης.

• Οι ισχυρές δυνάμεις συνοχής και συνάφειας του νερού.

• Το νερό έχει μεγάλη ειδική θερμότητα.

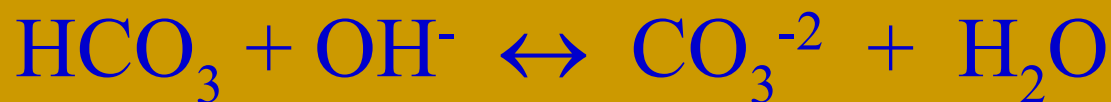
- **Οξέα:** απελευθερώνουν H^+ σε διάλυμα

- **Βάσεις:** δεσμεύουν H^+

- **Ρυθμιστικά διαλύματα:** δεσμεύουν ή απελευθερώνουν H^+ ανάλογα με το pH

Άλατα είναι οι ενώσεις που σχηματίζονται από την συνένωση ενός μεταλλικού στοιχείου με ένα αμέταλλο ή μη μεταλλική ρίζα.

Οι λειτουργίες των αλάτων και των παραγώγων τους ποικίλουν, μπορούν όμως να συνοψισθούν ως εξής:

- **Συστατικά διαφόρων χημικών ενώσεων.**
- **Συστατικά ορισμένων ενζύμων.**
- **Ενεργοποιητές ενζύμων.**
- **Συστατικά ορισμένων χρωστικών.**
- **Ρυθμιστές της ιοντικής ισορροπίας.**
- **Ρυθμιστές της οσμωτικής πίεσης.**

Τι είναι το ρυθμιστικό διάλυμα;

Είναι μια ένωση που συμπεριφέρεται με τέτοιο τρόπο έτσι που να προβάλλει αντίσταση στις αλλαγές του pH κατά τη διάλυση ή κατά τη πρόσθεση στο διάλυμα μικρών ποσοτήτων οξέως ή βάσης.

Τέτοιες ενώσεις μπορεί να είναι είτε ανόργανες όπως τα φωσφορικά άλατα είτε οργανικές όπως είναι τα αμινοξέα και οι πρωτεΐνες.

Τι είναι το pH με απλά λόγια;

- Είναι η συγκέντρωση H^+ σε ένα διάλυμα.
- $pH < 7$ το διάλυμα είναι όξινο
- $pH=7$ το διάλυμα είναι ουδέτερο
- $pH > 7$ το διάλυμα είναι αλκαλικό (ή βασικό)
- Η κλίμακα pH είναι από 1- 14

Οι οργανικές ενώσεις των κυττάρων είναι πολυμερή των:

- Απλών σακχάρων
- Των λιπαρών οξέων
- Των αμινοξέων και
- Των νουκλεοτιδίων

Τα σάκχαρα ή υδατάνθρακες

- είναι τα διάφορα σάκχαρα όπως το άμυλο, η κυτταρίνη και το γλυκογόνο.
- Ο ρόλος τους είναι δομικός ή αποθηκευτικός.
- Ο γενικός τύπος των σακχάρων είναι $(\text{CH}_2\text{O})_n$

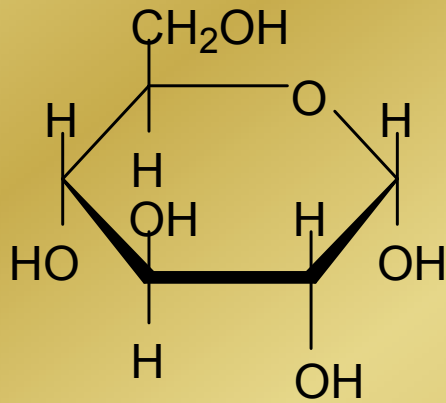
Για $n=3$, τότε έχουμε μια τριόζη με τον γενικό τύπο $C_3H_6O_3$.

Για $n=5$, τότε ο υδατάνθρακας είναι μια πεντόζη με γενικό τύπο $C_5H_{10}O_5$

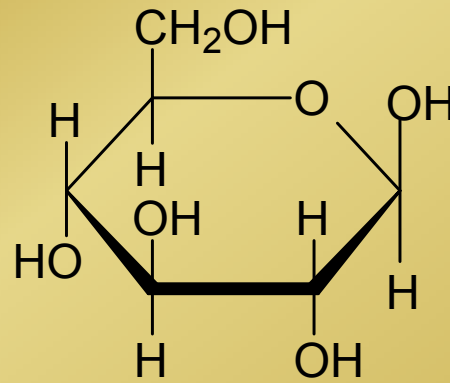
Για $n=6$ τότε $C_6H_{12}O_6$ και είναι γνωστός ως εξόζη.

Οι εξόζες

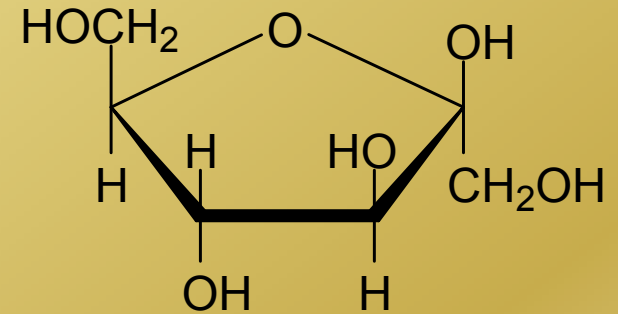
Ποιο κοινές είναι η *γλυκόζη* και η *φρουκτόζη*

α-γλυκόζη

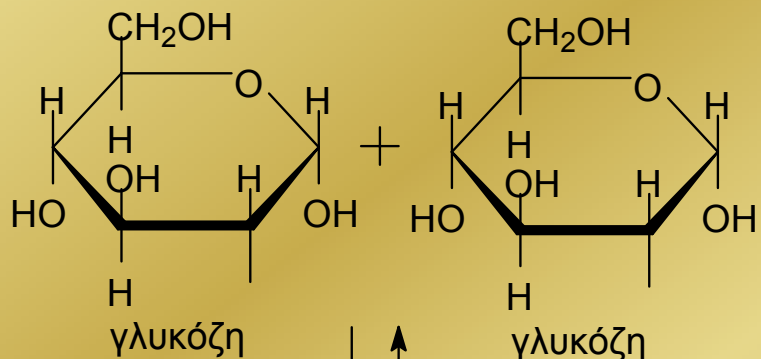

β-γλυκόζη

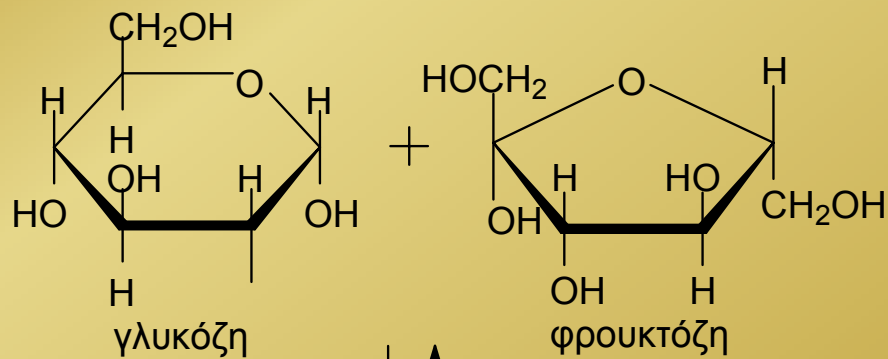
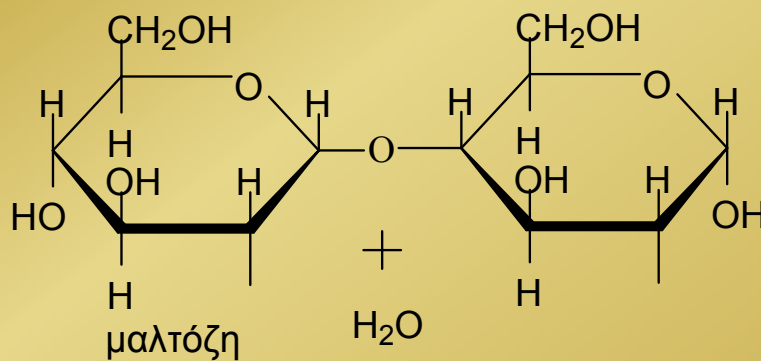
φρουκτόζη

Η υδρόλυση και η συμπύκνωση στα σάκχαρα

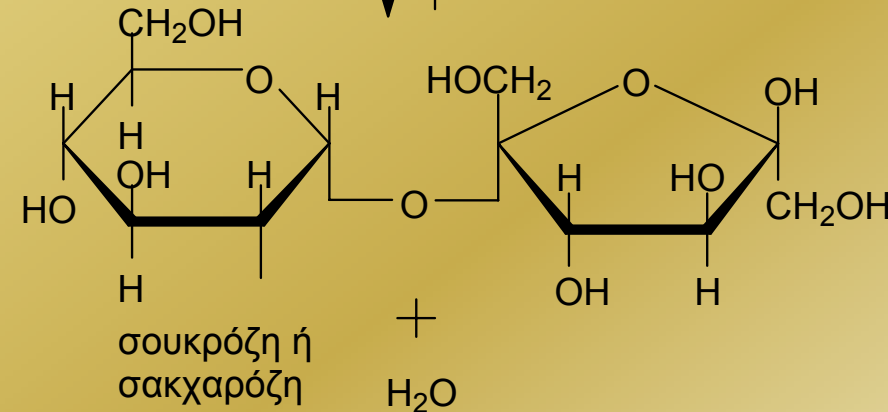
συμπύκνωση

υδρόλυση

συμπύκνωση

υδρόλυση

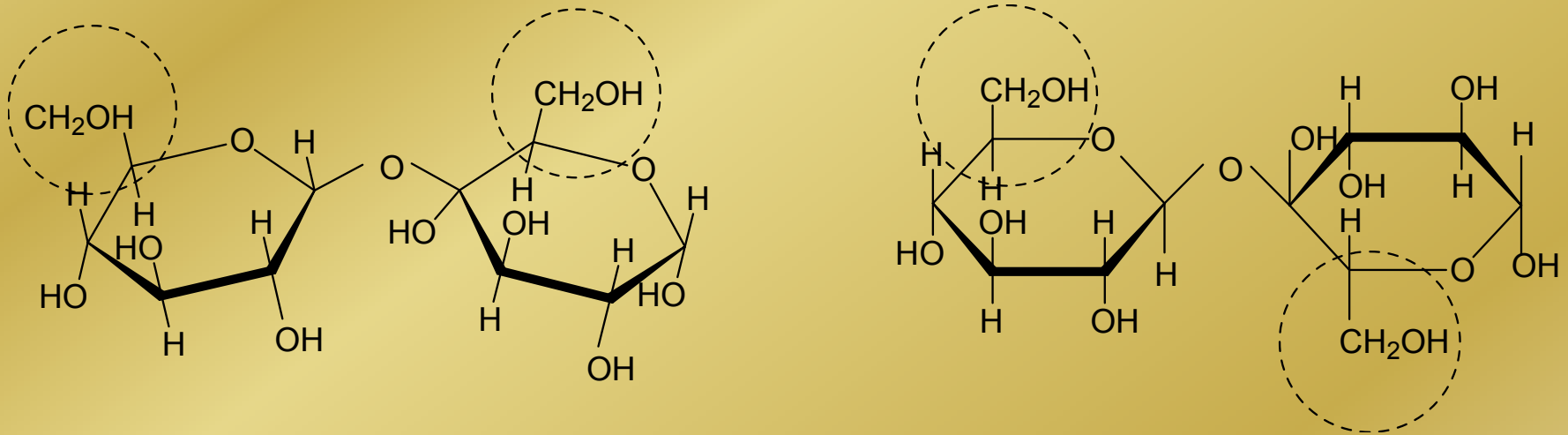
Τα σάκχαρα διακρίνονται σε:

- Μονοσάκχαρα που αποτελούνται από ένα μόριο σακχάρου π.χ. γλυκόζη, φρουκτόζη κ.ά.
- Ολγοσάκχαρα, που αποτελούνται από μερικά μονομερή σάκχαρα και
- Πολυσακχαρίτες, που αποτελούνται από πολλά μονομερή όπως είναι η κυτταρίνη, το άμυλο και το γλυκογόνο.

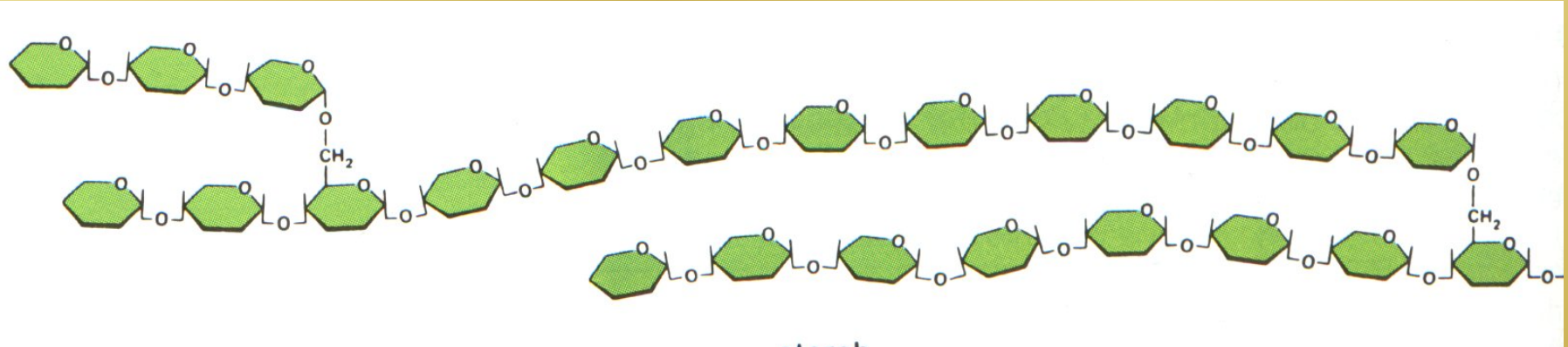
Φυσικές ιδιότητες υδατανθράκων.

<p>Πολυσακχαρίτες $(C_6H_{10}O_5)_n$ όχι γλυκιά γεύση αδιάλυτοι μη κρυσταλλώσιμοι</p>	<p>άμυλο</p> <p>↑</p>	<p>κυτταρίνη</p> <p>↑</p>			<p>γλυκογόνο</p> <p>↑</p>
<p>Δισακχαρίτες $C_{12}H_{22}O_{11}$ με γλυκιά γεύση υδατοδιαλυτοί κρυσταλλώσιμοι</p>	<p>μαλτόζη</p> <p>↑</p>	<p>κελλοβιόζη</p> <p>↑</p>	<p>σουκρόζη (σακχαρόζη)</p> <p>↑</p>	<p>λακτόζη</p> <p>↑</p>	
<p>Μονοσακχαρίτες $C_6H_{12}O_6$ με γλυκιά γεύση υδατιδιαλυτοί κρυσταλλώσιμοι</p>	<p>α-γλυκόζη</p> <p>↓</p>	<p>β-γλυκόζη</p> <p>↓</p>	<p>γλυκόζη + φρουκτόζη</p> <p>↓</p>	<p>γλυκόζη + γαλακτόζη</p> <p>↓</p>	<p>α-γλυκόζη</p> <p>↓</p>

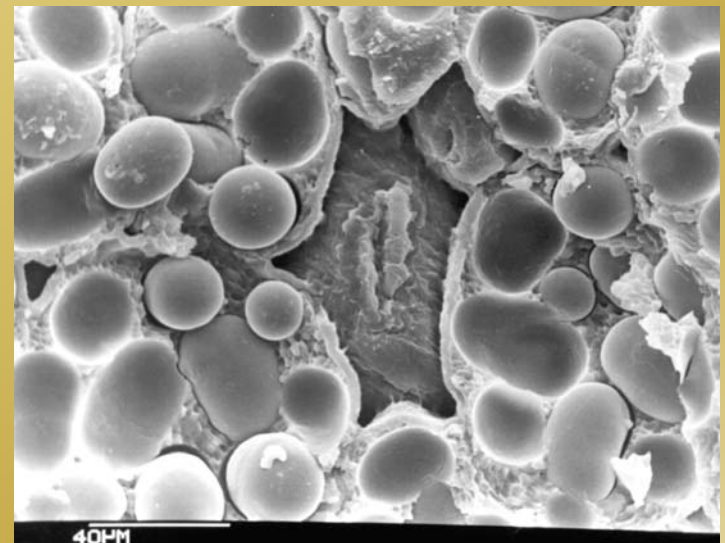
Σε τι οφείλονται οι διαφορετικές ιδιότητες των πολυσακχαριτών;

Μέρος του μορίου του αμύλου

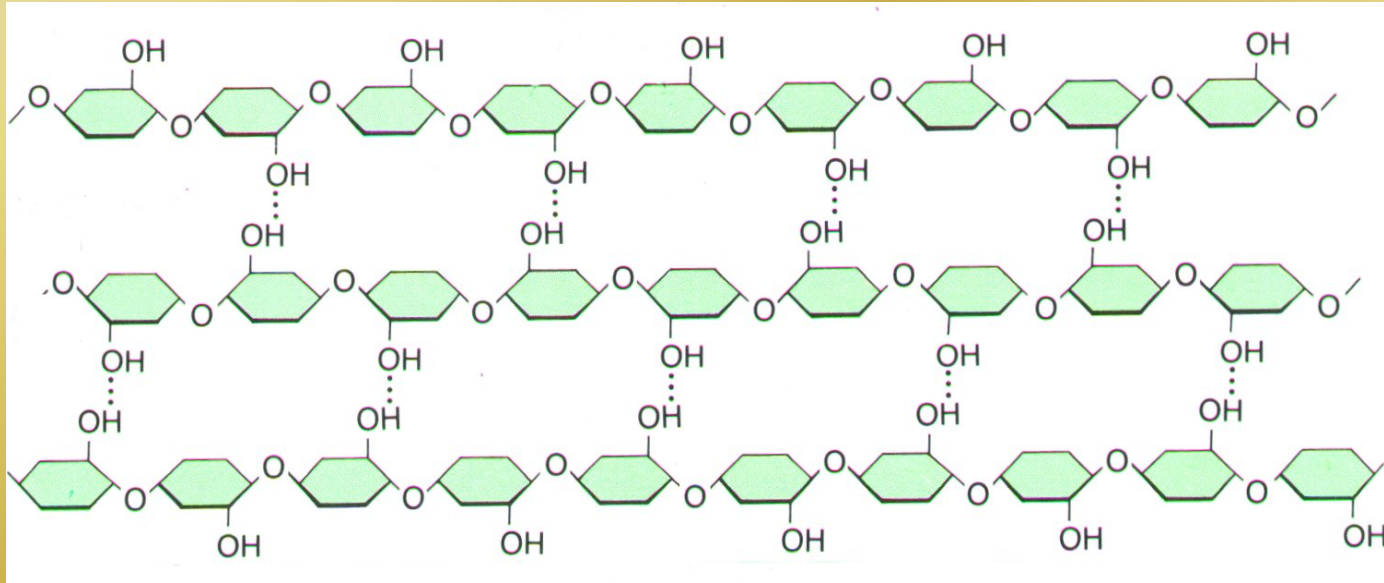

Πως φαίνεται το άμυλο στο μικροσκόπιο

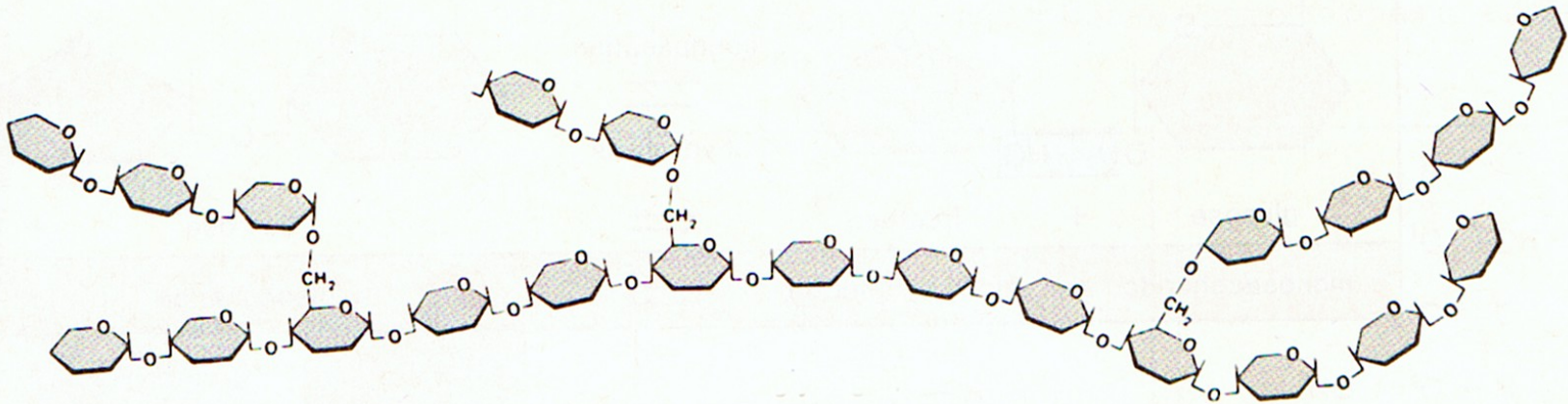
Μέρος του μορίου της κυτταρίνης

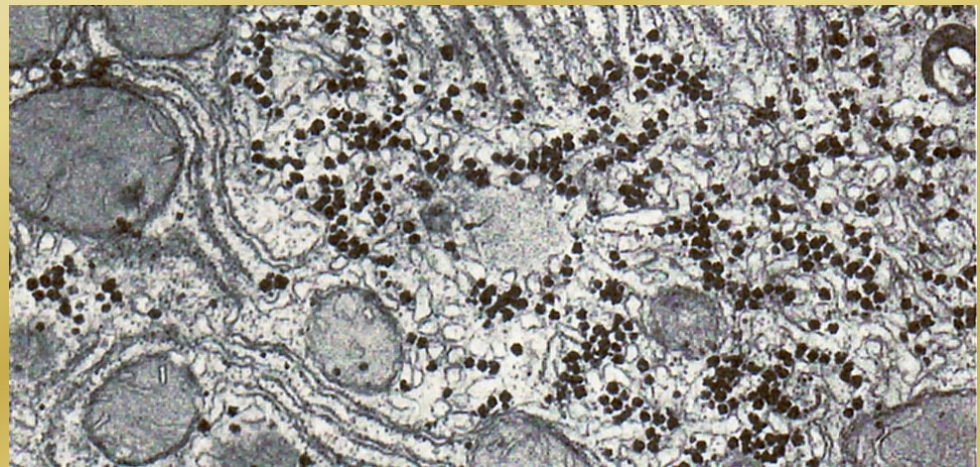
Μικροϊνίδια κυτταρίνης όπως φαίνονται με το ΗΜΔ, με τη μέθοδο της σκίασης.

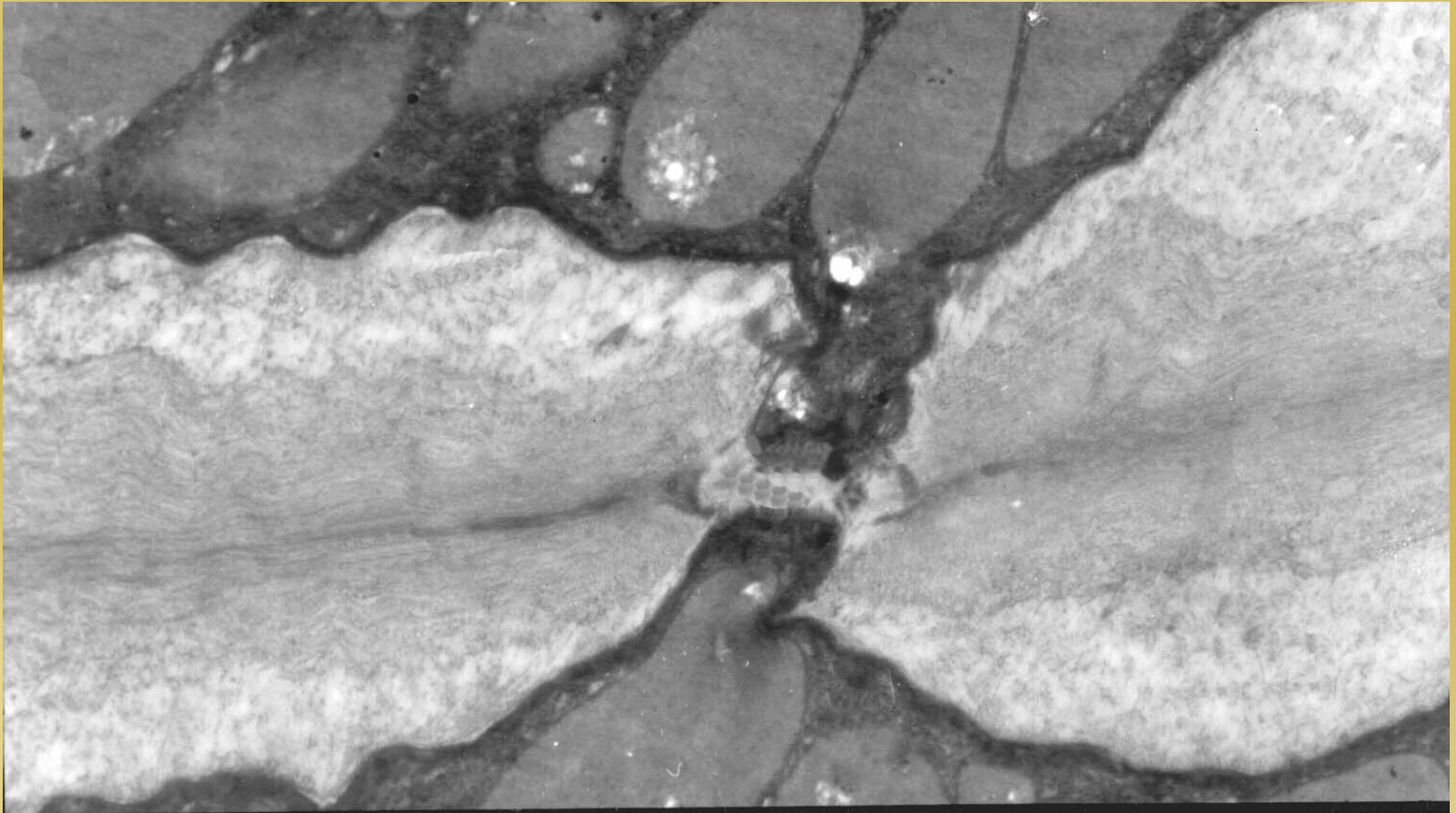
Μέρος του μορίου του γλυκογόνου

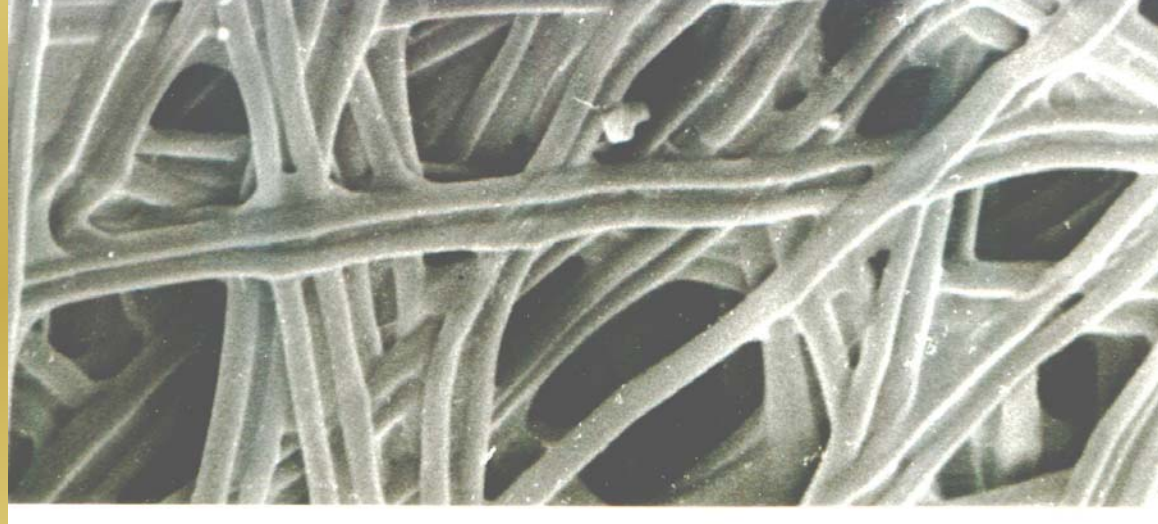
Κοκκία γλυκογόνου σε
κύτταρα συκωτιού από
ποντίκι

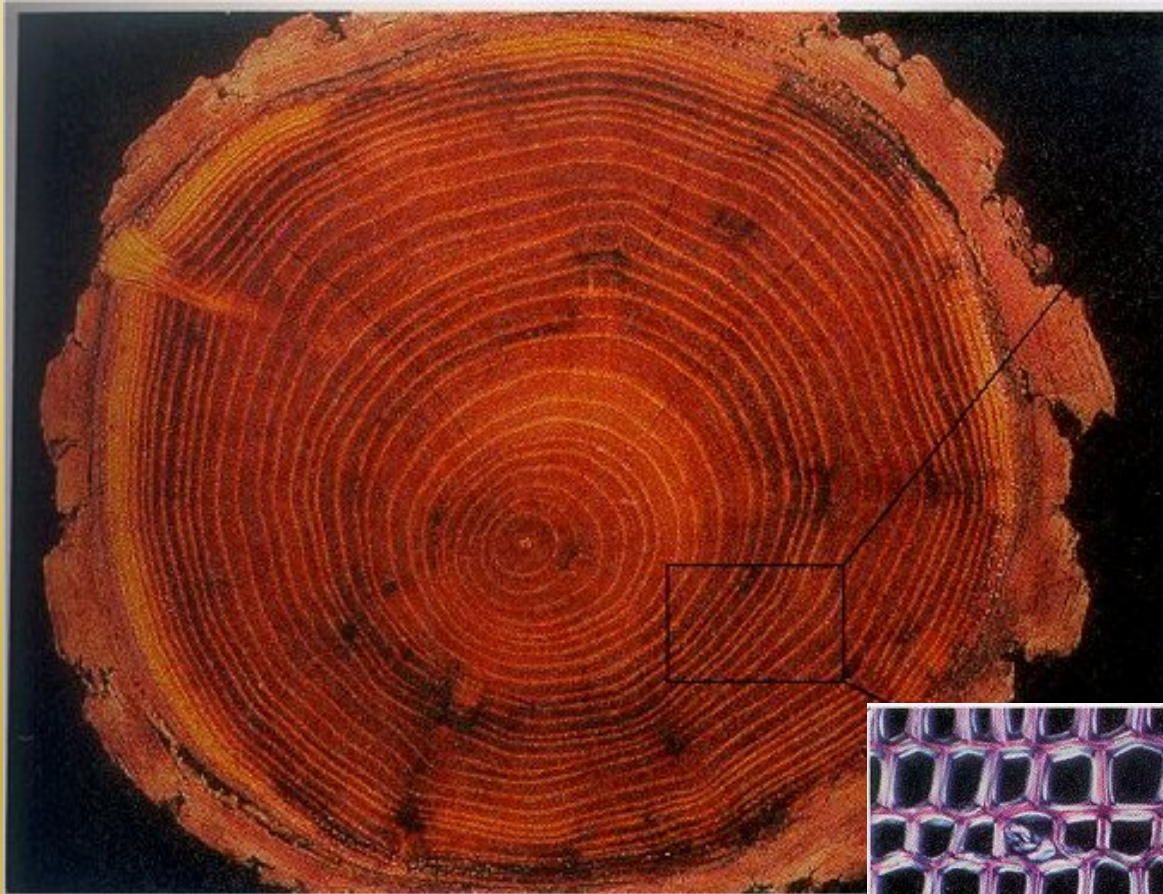
Κυτταρίνη και ημικυτταρίνη στο κυτταρικό τοίχωμα

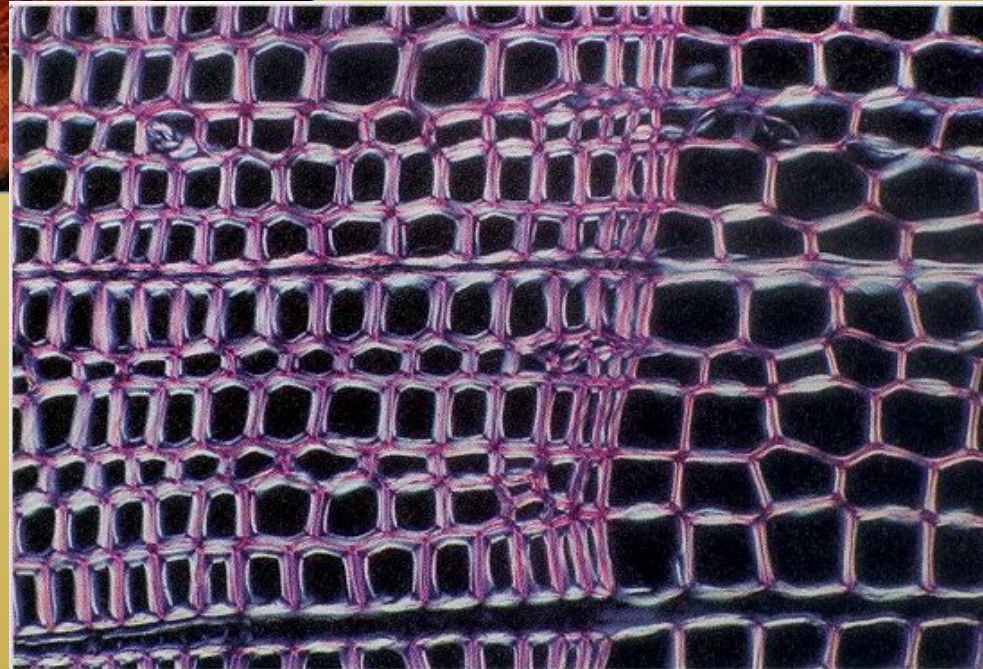
Χαρτί με το ΗΜΣ

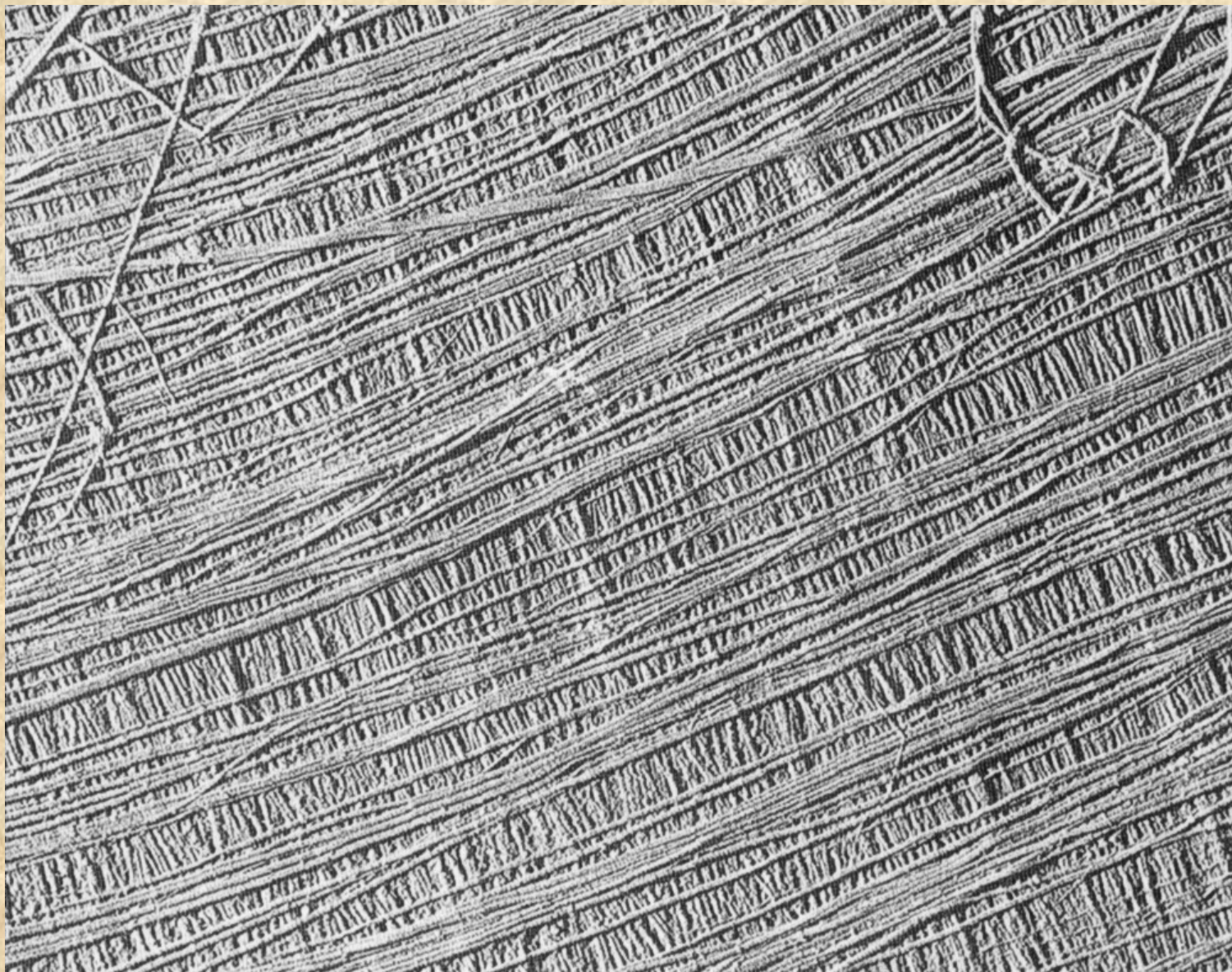
Φυτικές ίνες για
βιομηχανική χρήση

Η δομή του ξύλου

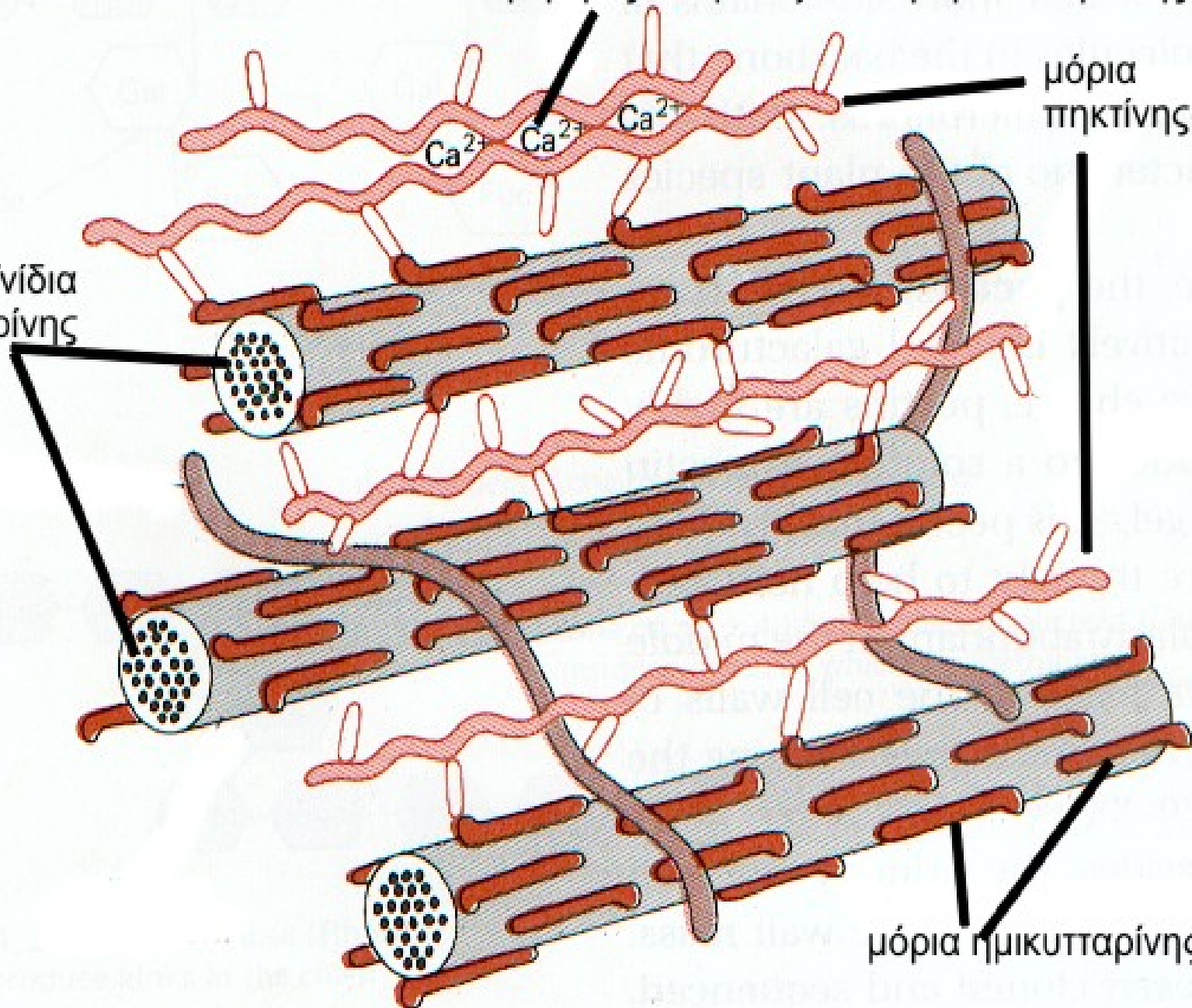
Τα μικροϊνίδια κυτταρίνης με το ΗΜΔ

γέφυρες Ca^{2+} μεταξύ των μορίων πηκτίνης

μόρια πηκτίνης

μικροϊνίδια
κυτταρίνης

μόρια ημικυτταρίνης

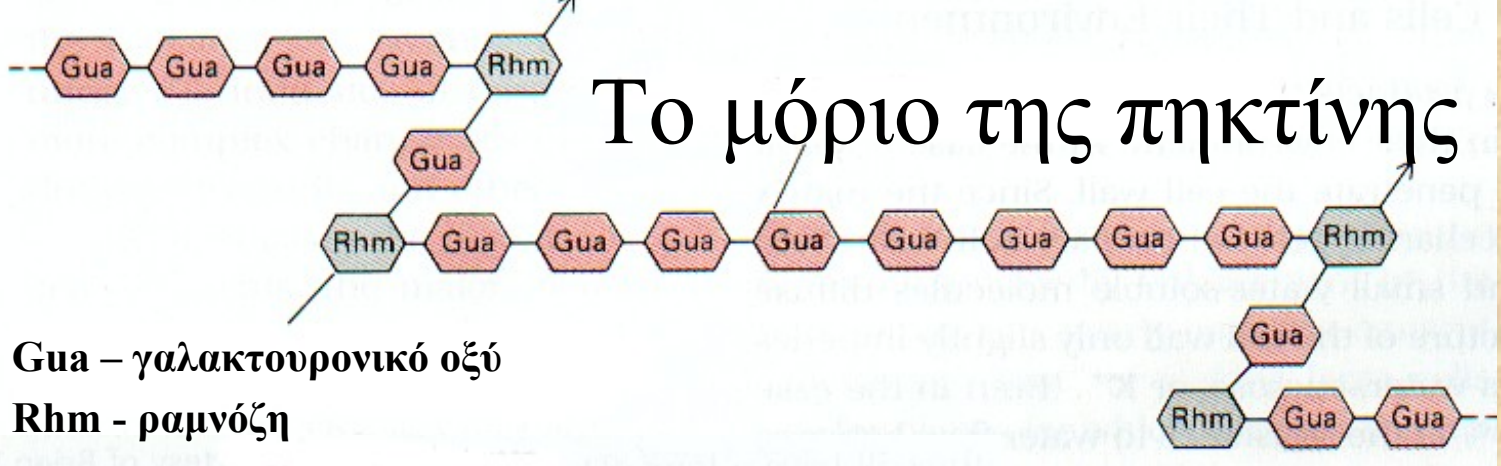
Άλλοι πολυσακχαρίτες των κυτταρικών τοιχωμάτων είναι:

- Οι πηκτίνες και ημικυτταρίνες που είναι κολλώδεις πολυσακχαρίτες που συγκρατούν μεταξύ τους τα μικροϊνίδια της κυτταρίνης.

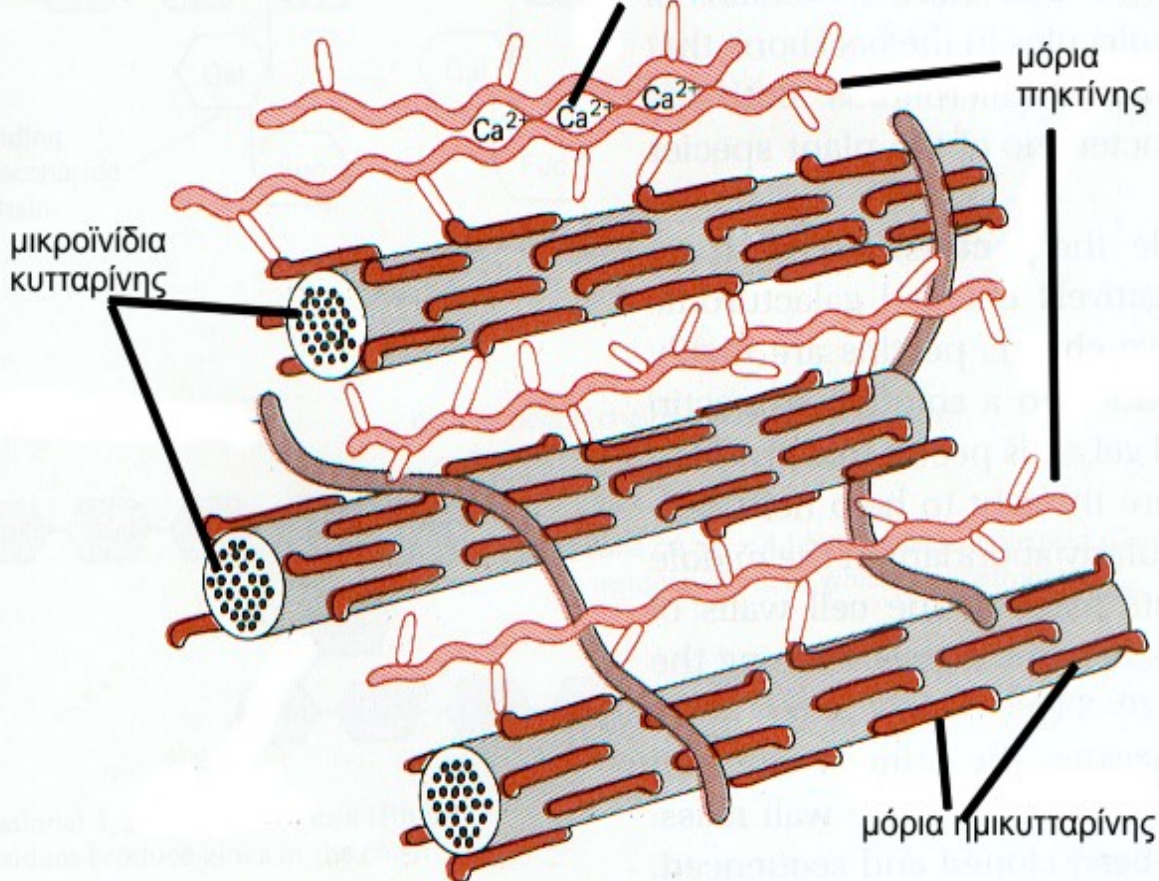
- Οι **πηκτίνες** είναι σχετικά ευδιάλυτες ουσίες.
- Είναι μικτοί πολυσακχαρίτες αποτελούμενοι από **αραβινόζη, γαλακτόζη, γαλακτουρονικό οξύ και μεθανόλη.**
- Σχηματίζουν μακρυά ίσια ή διακλαδιζόμενα μόρια.

Το μόριο της πηκτίνης

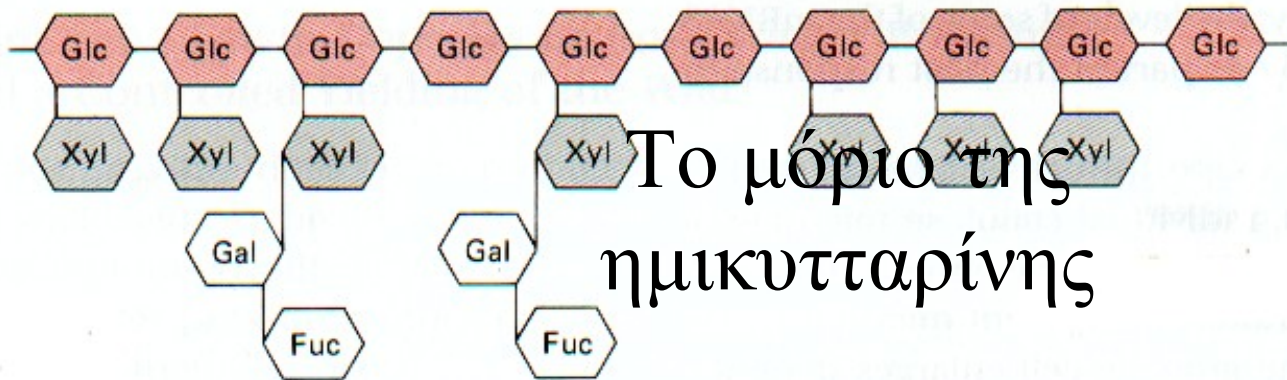

Gua – γαλακτουρονικό οξύ
Rhm - ραμνόζη

γέφυρες Ca^{2+} μεταξύ των μορίων πηκτίνης

- Οι ημικυτταρίνες είναι μια ομάδα πολυσακχαριτών πολυμερών της ξυλόζης, γαλακτόζης, μαννόζης, γλυκόζης και γλυκομαννόζης.
- Σχηματίζουν αλυσίδες, όπως και η κυτταρίνη, που είναι όμως λιγότερο οργανωμένες, κοντύτερες και περισσότερο διακλαδισμένες.

Το μόριο της ημικυτταρίνης

- Glc – γλυκόζη
- Xyl – ξυλόζη
- Gal – γαλακτόζη
- Fuc - φουκόζη

